

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding Pedagogiek
voltijd

HZ University of Applied Sciences

**De kracht van
kennis.**

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding Pedagogiek
voltijd

HZ University of Applied Sciences

CROHO nr.35158

Hobéon Certificering

Datum

20 april 2018

Auditpanel

Dhr. drs. W.G. van Raaijen

Mevr. drs. A.C.M. van Roy

Dhr. dr. F.H. de Beer

Mevr. L. van der Made

Secretaris

Dhr. V. Bartelds

INHOUDSOPGAVE

1.	BASISGEGEVENS	1
2.	SAMENVATTING	3
3.	INLEIDING	7
4.	OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN	9
5.	ALGEMEEN EINDOORDEEL	19
6.	AANBEVELINGEN	21
BIJLAGE I	Scoretabel	23
BIJLAGE II	Programma, werkwijze en beslisregels	25
BIJLAGE III	Lijst geraadpleegde documenten	29
BIJLAGE IV	Overzicht auditpanel	31

1. BASISGEGEVENS

NAAM INSTELLING	HZ University of Applied Sciences
status instelling	Bekostigd
resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Positief, d.d. 3 juni 2013
NAAM OPLEIDING (zoals in croho)	Bachelor Pedagogiek
registratienummer croho	35158
domein/sector croho	Pedagogiek
oriëntatie opleiding	Hbo
niveau opleiding	Bachelor
graad en titel	Bachelor
aantal studiepunten	240 EC
locatie	Vlissingen
variant	Voltijd
onderwijstaal	Nederlands
datum audit / opleidingsbeoordeling	30 januari 2018
contactpersoon opleiding	B.J.J. Wattel Bartjan.wattel@hz.nl

2. SAMENVATTING

De bacheloropleiding pedagogiek van de HZ University of Applied Sciences leidt studenten op tot bekwame pedagogen, waarbij de focus ligt op de regionale behoefte aan begeleiding van 'gewone' opvoeders en 'gewone' kinderen.

Onderwerp 1: beoogde leerresultaten

De breedte van de opleiding Pedagogiek van de HZ University of Applied Sciences is een passende keuze die beantwoordt aan de vraag in de regio naar pedagogische expertise met de normale ontwikkeling van kinderen als vertrekpunt.

De opleiding heeft de beoogde leerresultaten volledig aan laten sluiten bij de landelijke eisen zoals opgenomen in het Landelijk Opleidingsprofiel Pedagogiek uit 2009, het Landelijk Opleidingsprofiel Sociaal Werk en het domeinprofiel Jeugd.

Waar andere pedagogiekopleidingen kiezen voor een sterke theoretische oriëntatie of een focus op persoonlijke ontwikkeling zijn bij deze opleiding beide kleuren herkenbaar in de keuze voor het profiel "Opvoedingsrelaties Versterken".

Deze leerresultaten worden gevalideerd door het werkveld waarmee de opleiding op frequente basis mee spreekt. Hierbij signaleert de opleiding dat er in de onderwijs-context geen hbo-pedagogen meer worden aangenomen, omdat zij niet voor de basisschoolklas kunnen staan. Hiertoe heeft de instelling een zij-instroom ingericht van de opleiding Leraar Basisonderwijs, zodat afgestudeerden binnen anderhalf jaar deze tweede bachelor kunnen behalen.

Onderzoek is in de beoogde leerresultaten duidelijk als focus herkenbaar en vervolgens vervlochten in de operationalisering van de opleidingscompetenties.

Internationalisering is goed zichtbaar in de beoogde leerresultaten.

Zeeland is een regio met grote afstanden en lage inwoneraantallen, waarbij de beroepsbevolking ook nog eens krimpt. Dit brengt uitdagingen met zich mee voor de opleiding, die zich oriënteert op intensievere werving van VWO'ers en het ontwikkelen van een Associate Degree.

Het 'merk' Pedagogiek aan Zee heeft daadwerkelijk inhoud en de auditoren waarderen dat pedagogiek zijn meerwaarde herkenbaar voor iedereen bewijst naast en in combinatie met Social Work. Het auditteam kwalificeert het onderwerp Beoogde Leerresultaten als 'goed'.

Onderwerp 2: Programma en leeromgeving

Er is sprake van een uitdagend programma, dat studenten goed in staat stelt de beoogde leerresultaten te bereiken. Het programma bestaat uit vier leerlijnen, methodisch werken met en voor cliënten (gericht op theoretische basis), werken in en vanuit de arbeidsomgeving (beroepenveld), beroepsvaardigheden en werken aan de eigen professionaliteit (persoonlijke ontwikkeling). De eindkwalificaties en leerdoelen van deze leerlijnen werken gestructureerd naar het behalen van de beoogde leerresultaten.

De competenties van het uitstroomprofiel Jeugdzorgwerker zijn volledig opgenomen in het reguliere curriculum. Studenten van dit profiel fungeren in het laatste jaar (stage en afstuderen) in de context van de jeugdhulpverlening en jeugdzorg en kunnen zich op basis hiervan registreren.

De gehanteerde onderwijsvisie van het Voorbereidend Feedbackmodel legt veel verantwoordelijkheid bij de student en het blijkt dat niet in alle gevallen instromende studenten deze verantwoordelijkheid al kunnen dragen. De opleiding is zich hiervan bewust en probeert door meer nadruk te leggen op de voorbereiding studenten te stimuleren deze professionaliteit te laten zien.

Voor ambitieuze studenten is er een instellingsbreed honoursprogramma, maar dat trekt op dit moment geen studenten pedagogiek. Het is raadzaam dat het team Pedagogiek de reden hiervan onderzoekt en hier vervolgens acties aan koppelt.

De studeerbaarheid van het programma is goed, de studievoortgang is bovengemiddeld terwijl het auditteam constateert dat de inhoudelijke lat stevig geborgd is.

Het onderwijsteam bestaat uit een hechte groep docenten, waarover de studenten uitermate tevreden zijn. De betrokkenheid van de docenten in de begeleiding van studenten wordt gewaardeerd met een 4,4 op een vijfpuntsschaal in de NSE.

De begeleiding van studenten is intensief, zodanig dat studenten in het vierde jaar nog wel eens schrikken van hun eigen verantwoordelijkheid. De kleinschaligheid is in deze opleiding niet beleefd, maar daadwerkelijk aanwezig. Studenten en docenten hebben een hechte band. Het docententeam vertoont voorbeeldgedrag als learning community, bijvoorbeeld op het verhogen van de toetsbekwaamheid van docenten.

Een bredere internationale focus zou in de ogen van het auditpanel de praktijkgerichtheid en de innovatie van de beroepspraktijk nog verder kunnen versterken, met name waar het internationale literatuur betreft.

De deskundigheidsbevordering is goed op orde net als het voorzieningenniveau. De stem van studenten als belangrijke stakeholder in de opleiding is naast allerlei evaluaties en meetmomenten structureel hoorbaar in de opleidingscommissie, waarin ook vertegenwoordigers van het werkveld en alumni zijn vertegenwoordigd.

Concluderend kwalificeert het auditteam de onderwijsleeromgeving en het programma als 'goed' op basis van de kleinschalige leergemeenschap en de hoge mate van verbondenheid tussen docenten en studenten.

Onderwerp 3: Systeem van toetsing

Het systeem van toetsing is meer dan adequaat en ontstijgt het basisniveau duidelijk. Het panel is onder de indruk van de borgingsystematieken, zo heeft de deeltoetscommissie een vijfjarenplanning gemaakt om elke onderwijseenheid aan een diepgaande analyse te onderwerpen. Daarnaast houdt de commissie ook de vinger aan de pols in de dagelijkse tentaminering en hanteert zij een rooster van aftreden, zodat de expertise geborgd blijft en tegelijk ook door de wisseling de diepgaande toetsexpertise in het docenten team verbreid wordt. Het toetssysteem kenmerkt zich in de ogen van het auditteam als gedegen en structureel en getuigt daarmee van een heldere kwaliteitscultuur op het gebied van toetsing. Ook de kwaliteit van de toetsen die zijn bestudeerd door de auditoren is dik in orde en de panelleden waren tevreden over de kwaliteit van de feedback die op gemaakt werk was terug te vinden. Wellicht is dit ook typerend voor de eerder beschreven kleinschaligheid van de opleiding, maar het is mooi om te zien hoe toetsing veel verder gaat dan het afvinken van behaalde leerdoelen, maar een cruciale bijdrage levert aan het leerproces van de student. Het auditteam beoordeelt deze standaard dan ook als 'goed'.

Onderwerp 4: Gerealiseerde leerresultaten

Voor wat betreft de gerealiseerde leerresultaten hebben de auditoren geen enkele twijfel over de hbo-waardigheid van de eindwerken en kunnen in alle van de vijftien bestudeerde werken de argumentatie van de beoordelaars en de becijfering navolgen en onderschrijven.

De frequente en inhoudsvolle communicatie met het afnemend werkveld en de alumni van de opleiding laten zien dat de afgestudeerde Zeeuwse pedagogen makkelijk en op niveau landen in het beroepenveld.

Gezien de kwaliteit van het werk en de brede tevredenheid van werkveld en alumni over de manier waarop de opleiding studenten voorbereidt op de vereisten van dit beroepenveld, beoordeelt het auditteam de standaard als ronduit 'goed'.

Concluderend ziet het auditteam een consistente lijn van de goed gekozen beoogde leerresultaten naar kwalitatief hoogstaand eindwerk en een sterke landing in het regionale werkveld van de studenten. Volgens de beslisregels van de NVAO volgt uit een goede beoordeling op elke standaard logischerwijs ook een algeheel oordeel 'goed'. Derhalve adviseert het auditpanel aan de NVAO de opleiding te accrediteren met een periode van zes jaar.

Aanbevelingen van het auditteam betreffen het verder omarmen van internationaal literatuurgebruik. Ook elders kan de oriëntatie nog iets breder, bijvoorbeeld in de diversiteit van de teamsamenstelling. De opleiding profileert terecht op de behoeften van de Zeeuwse context, maar nadrukkelijker aangeboden externe perspectieven kunnen het programma nog verbreden en verdiepen.

Den Haag, 20 april 2018

W.G. van Raaijen,
voorzitter

V. Bartelds,
secretaris

3. INLEIDING

De bacheloropleiding pedagogiek van de HZ University of Applied Sciences leidt studenten op tot bekwame pedagogen, waarbij de focus ligt op de regionale behoefte aan begeleiding van 'gewone' opvoeders en 'gewone' kinderen. De opleiding oriënteert zich op het snijvlak van onderwijs, zorg en welzijn en leidt op tot een breed scala aan beroepen die van betekenis zijn voor de doelgroep jeugd (0-23 jaar) en hun (in)formeel netwerk.

De opleiding pedagogiek maakt deel uit van het sociaal-maatschappelijk cluster, samen met de opleidingen Social Work, Verpleegkunde en Leraar Basisonderwijs en telt zo'n 230 studenten.

Ten tijde van de Toets Nieuwe Opleiding in 2012 heeft het panel enkele verbeterpunten geformuleerd, waaraan de opleiding gevolg heeft gegeven. De belangrijkste hiervan vormden de grote focus op het basisonderwijs en het beperkt aantal pedagogen in het docententeam. Deze zijn door de opleiding opgepakt. De opleiding richt zich inmiddels op een veel breder scala aan beroepen en constateert dat het werkveld onderwijs een marginale afnemer is geworden voor studenten die niet beschikken over lesbevoegdheid. Hiertoe is een double degree-programma in het leven geroepen. Het docententeam kent inmiddels docenten met een achtergrond in de orthopedagogiek, pedagogische wetenschappen, psychologie, onderwijskunde en sociologie.

Bij een interne audit in 2016 is de opleiding aangeraden de opleidingsvisie verder te expliciteren op het werkgebied van de hbo-pedagoog en de uitstroomrichting jeugdzorgwerker te integreren in de dekkingsmatrix van de reguliere opleiding. De opleiding heeft hierop gezorgd voor een regionale inkleuring van het landelijk beroepsprofiel en de uitstroomrichting jeugdzorgwerker in het curriculum geïntegreerd, zodat de uitstroomverschillen in de stage en afstudeerfase naar voren komen.

4. OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN

4.1. Beoogde leerresultaten

Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten beschrijven aantoonbaar het niveau (associate degree, bachelor of master) zoals gedefinieerd in het Nederlands kwalificatieraamwerk en de oriëntatie (hbo of wo) van de opleiding. Ze sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die vanuit het regionale, het nationale en het internationale perspectief door het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding. Voor zover van toepassing zijn de beoogde leerresultaten tevens in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving.

Bevindingen

De opleiding Pedagogiek onderscheidt vier beroepscontexten waarin een hbo-pedagoog werkzaam kan zijn: ondersteuning/ontplooiing, preventie, jeugdhulp en jeugdbescherming. Als voorbeelden van beroepsrollen schetst de opleiding: voorlichter, adviseur/begeleider, behandelaar, verbinder, signaleerder en coördinator.

De beoogde leerresultaten van de opleiding sluiten aan bij het landelijke opleidingsprofiel dat stelt: De sociaal-agogische professional is betrokken, empathisch, assertief, representatief en integer en in staat om professionele macht en verantwoordelijkheid te hanteren. Naast deze generieke zijn er nog drie cliëntgebonden competenties geformuleerd: de ontwikkeling van het kind stimuleren, (mede-)opvoeders ondersteunen bij opvoeding en het voorwaarden scheppen voor opvoeding.

Het niveau van de opleiding is tot stand gekomen aan de hand van de operationalisering van de 'Dublin descriptors' uit het landelijk opleidingsprofiel Pedagogiek (2009) naar de competenties. De opleiding levert studenten af op bachelorniveau (niveau 6 van het NLQF). In een niveautabel zijn de drie niveaus van de opleiding Pedagogiek uitgewerkt op de fase van bekwaamheid, beheersing, zelfstandigheid & begeleiding en betrokkenheid en reflectie. Hierin zijn zowel onderzoek als internationalisering opgenomen. Op dit moment wordt er op landelijk niveau gewerkt aan een nieuw opleidingsprofiel Pedagogiek in afstemming met het opleidingsprofiel Social Work. De opleiding neemt dit mee in de doorontwikkeling.

De opleiding heeft de competenties uit het landelijk opleidingsprofiel in samenwerking met het beroepenveld uitgewerkt in onderliggende deeltaken en leerdoelen met handelingsindicatoren op drie verschillende niveaus, propedeuse, associate degree en bachelor-niveau. Deze competentiebreakdown en dekkingsmatrix zijn ook inzichtelijk voor geïnteresseerde studenten.

Onderzoek is verweven in alle fasen van de opleiding en het onderbouwen van beweringen wordt de studenten met de spreekwoordelijke paplepel bijgebracht.

Internationalisering neemt op de HZ een belangrijke plaats in en Pedagogiek volgt hierin. Er zijn excursies naar het buitenland en studenten pedagogiek participeren in de internationale week die de opleiding samen met de richting Leraar Basisonderwijs organiseert.

Ten opzichte van de verwante opleiding Social Work onderscheidt Pedagogiek zich door de vroege keuze voor een specifieke doelgroep. Waar bij Social Work de eerste twee jaar de doelgroep van 0 tot 100 jaar betreft, kiest de hbo-pedagoog al aan de start voor de kinderen/jongeren tot 23 jaar.

Weging en Oordeel

Het auditpanel ziet instemmend hoe de opleiding de focus op het primair onderwijs heeft verbreed naar een wijd palet aan beroepen in de jeugdzorg en opvoedingsondersteuning. De aansluiting bij het landelijk opleidingsprofiel garandeert een stevige basis terwijl de opleiding met een sterke vertaling heeft gezorgd voor een regionale inkleuring van het opleidingsprofiel in samenspraak met het werkveld, waarbij grootstedse problematiek wat minder en landelijke problematiek (krimp) wat meer nadruk krijgt.

De opleiding beschikt over een doorwrochte opleidingsvisie die in samenspraak met het brede werkveld tot stand is gekomen en doorvertaald is naar een goed werkbaar set beoogde leerresultaten met bijbehorende handelingsindicatoren.

Onderzoek is goed herkenbaar in de beoogde leerresultaten en beperkt zich niet tot de eindfase van de studie.

Internationalisering is voldoende herkenbaar in de beoogde leerresultaten en sluit aan bij de instellingsambities.

Op basis van de heldere, verbrede, beroepsvisie, de regionale inkleuring, de nauwe afstemming met het werkveld en de onlosmakelijke vervlechting van onderzoek in de opleiding waardeert het auditteam deze standaard als 'goed'.

4.2. Onderwijsleeromgeving

Standaard 2: Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten zijn adequaat vertaald in leerdoelen van (onderdelen van) het programma. Hierbij wordt rekening gehouden met de diversiteit van de toegelaten studenten. De docenten zijn zowel inhoudelijk als didactisch voldoende deskundig om de opleiding te verzorgen en geven begeleiding. De onderwijsleeromgeving bevordert dat studenten op actieve wijze deelnemen aan de vormgeving van het eigen leerproces (*student-centred*). Opleidings specifieke voorzieningen worden beoordeeld, tenzij het gaat om instellingsbrede voorzieningen waarover bij de ITK al is gerapporteerd.

Bevindingen

Het programma van de opleiding is sterk gericht op de beroepspraktijk en hanteert het uitgangspunt van het sociaal constructivisme, waarbij er geleerd wordt door kennis, vaardigheden en beroepshouding te spiegelen aan anderen. De beroepsgerichtheid wordt benadrukt door de vier leerlijnen die alle het werk centraal stellen, ook als het gaat om theoretische vorming (Methodisch werken) of persoonlijke ontwikkeling (Werken aan eigen professionaliteit).

Blokken	Methodisch werken met/voor cliënten	Werken in en vanuit de arbeidsomgeving	Werken aan beroepsvaardigheden	Werken aan eigen professionaliteit
Jaar 4, blok 15/16	Pedagoog van de toekomst	Afstudeeronderzoek	Afstudeerstage	Intervisie
Jaar 4, blok 13/14	Psychotrauma	Afstudeeronderzoek	Afstudeerstage	Intervisie
Jaar 3, blok 11/12	Minor	Minor	Minor	Minor
Jaar 3, blok 10	Orthopedagogiek	Projectmatig werken	Drang en dwang in opvoeding	Personality Peda Academic Writing
Jaar 3, blok 9	Psychopathologie	Projectmatig werken	Preventief handelen	Academic writing, onderzoek
Jaar 2, blok 8	Verplichte jeugdhulp		Praten met jongeren	Stage, onderzoek
Jaar 2, blok 7	Identiteitsvorming	Werken in netwerken	Groepsdynamica	Stage
Jaar 2, blok 6	Onderwijssociologie	Coachen en leidinggeven		Stage Personality Peda
Jaar 2, blok 5		Handelings-gericht werken	Creatief handelen	Stage
Jaar 1, blok 4		Projectmatig werken	Werken met gezinnen	Werkveld-oriëntatie
Jaar 1, blok 3	Sociologie Jeugdrecht		Ethisch handelen	Werkveld-oriëntatie Onderzoek

Jaar 1, blok 2	Psychologie	Systeemgericht werken	Basiscommunicatie	Werkveld-oriëntatie Academic reading
Jaar 1, blok 1	Pedagogiek	Pedagogische landkaart	Beroepshouding	Werkveld-oriëntatie Academic reading Personality Peda

De opleiding hanteert het didactisch concept van het voorbereidend feedbackmodel waarbij de student geacht wordt goed voorbereid op college te verschijnen, een actieve inbreng te hebben en nadien de voorbereidende opdracht te verfijnen. Hierin bemerkt de opleiding dat dit model uitgaat van een gelijke startsituatie, terwijl in de praktijk niet alle studenten de tijd hebben of nemen om goed voor te bereiden. Met name in het eerste jaar kost het studenten veel moeite zich aan te passen. Van oudsher is het MBO een belangrijke 'toeleverancier' van studenten en voor deze groep is de overgang naar het voorbereidend feedbackmodel zwaar.

Zoals ook onder standaard 1 vermeld, zorgen de gezamenlijke leerdoelen door middel van een dekkingsmatrix dat de beoogde leerresultaten goed behaald kunnen worden en de rendementen van de opleiding laten zien dat de studeerbaarheid op orde is. Hierbij mag ook niet onvermeld blijven dat de studenttevredenheid van de opleiding over de volle breedte uitmuntend is. In de CHOI-benchmarkrapportage Nationale Studenten Enquête 2017 scoort de opleiding op alle gebieden zeer hoog en mag het predicaat topopleiding Pedagogiek 2018 voeren.

Het inhoudelijk niveau van de opleiding sluit nauw aan bij het landelijk opleidingsprofiel en voorziet in een eigen, regionale inkleuring, waarbij gastdocenten in de meeste cursussen zowel de verbinding met het beroepenveld onderstrepen als de regionale context het klaslokaal binnenbrengen.

Onderzoek heeft niet alleen een expliciete plaats in de leerlijn Werken aan eigen professionaliteit in de eerste drie leerjaren, maar komt in elk blok aan bod in de competentieverwerving op elk niveau. Om een voorbeeld te geven: de competentie "De hbo-bachelor pedagogiek signaleert en analyseert opvoedingsvragen en oriënteert zich op de opvoedingssituatie" vermeldt in de uitwerking op handelingsniveau 1: "Recente wetenschappelijke kennis uit de pedagogiek is toegepast bij het signaleren en analyseren van eenvoudige opvoedingsvragen." Op het bachelorniveau zijn hier andere vakgebieden (psychologie en/of sociologie) aan toegevoegd en strekt de casus zich uit naar complexe opvoedingsvragen.

De nadruk ligt bij de opleiding op *evidence-based* en methodisch werken, waarbij studenten al in een vroeg stadium voorbeelden krijgen van onderwerpen en benaderingen voor eventueel afstudeeronderzoek. Ook in de gesprekken bemerkt het auditteam dat bij studenten de onderzoekende houding duidelijk aanwezig is.

Op het gebied van internationalisering is er een minder diep ingesleten patroon te zien voor het auditpanel. Er is een behoorlijk aantal internationale activiteiten in het programma ingebouwd en er wordt enige aandacht besteed aan internationale literatuur.

Het docententeam van de opleiding is goed gekwalificeerd met alle docenten in het bezit van een masterdiploma en een gepromoveerde docent. De achtergronden van het team zijn divers, uit veel verschillende disciplines en een breed palet aan expertisegebieden. De samenstelling is minder divers, zowel in geslacht (alle vaste docenten zijn vrouwelijk) als cultureel.

Het docententeam reserveert voldoende tijd voor professionalisering, zowel wat betreft het actueel houden van kennis en vaardigheden in het vakgebied als om de didactische bekwaamheid verder te versterken. Scholing op het gebied van toetsbekwaamheid (BKE en SKE) heeft plaatsgevonden en vindt nog plaats. De professionaliseringsoperatie op dit gebied werpt merkbaar vruchten af zodat het toetssysteem bij alle docenten hoog op de agenda staat. Studenten zijn zeer tevreden over hun docenten en roemen met name de grote mate van betrokkenheid. Zowel onderling als in combinatie met studenten vormt dit docententeam een hechte leergemeenschap.

Met behulp van gastdocenten met specifieke expertise en regulier ingehuurde docenten is het team in omvang goed in staat het programma uit te voeren. De ervaren werkdruk is niet als problematisch naar voren gebracht.

Het voorzieningenniveau, zowel fysiek als in begeleiding, is uitstekend op orde. De opleiding beschikt over een eigen gang in de hogeschool wat de verbinding tussen studenten en docenten stimuleert. Informatiebronnen zijn, zowel Nederlands als internationaal, goed ontsloten. De digitale leeromgeving stelt studenten in staat om activiteiten en vorderingen op elk moment te monitoren, hoewel studenten in het studentenhoofdstuk van de zelfevaluatie wel aangeven dat er veel platforms naast elkaar functioneren.

Op het gebied van de fysieke voorzieningen gingen de opmerkingen van studenten over het aantal parkeerplaatsen en stopcontacten.

De begeleiding en toegankelijkheid van docent/coaches wordt door de studenten erg hoog gewaardeerd (in de NSE 2017 met een 4,2 op een vijfpuntsschaal).

De opleiding neemt ervaren hindernissen van studenten serieus en heeft in hulpbronnen voorzien zoals studentpsychologen en aanvullende trainingen, waarvan de studentenpopulatie daadwerkelijk gebruikmaakt. De studieloopbaan-leerlijn is opzet door docenten die hiervoor een cursus Krachtgericht Coachen hebben gevolgd.

Weging en Oordeel

Het auditteam beschouwt het programma van de opleiding als goed van inhoudelijk niveau en voorzien van een zeer studeerbare vormgeving. De continue beroepsgerichtheid door alle studie jaren heen maakt dat de motivatie van studenten behouden blijft. Tegelijk heeft de opleiding de onderzoekende houding bij studenten vanaf het eerste moment gestimuleerd hetgeen resulteert in goed geoutilleerde afstudeerders. Op het gebied van internationale wetenschappelijke ontwikkeling op het pedagogisch vakgebied is nog versterking mogelijk in het literatuurgebruik, naar het oordeel van de auditoren. Het auditteam heeft vertrouwen in de aanstelling van een moderater die de verbinding met de lectoraten Healthy Region en Onderwijsexcellentie moet versterken.

De verbinding met de beroepspraktijk in het programma is in de ogen van het auditteam zeer sterk, er is hier sprake van een hoogfrequente wisselwerking die een gebruikelijke stage- en afstudeerband ver te boven gaat. Werkveldvertegenwoordigers zijn erg tevreden met de opleiding en met name met de responsiviteit op ontwikkelingen en wensen die in de praktijk ontstaan. De verbindingen zijn significant verbreed ten opzichte van de eerdere focus op het basisonderwijs, in de jeugdzorg, op instellingsniveau en bij gemeentelijke overheden.

De behoefte aan hbo-pedagogen van deze opleiding is groeiend volgens het werkveld, ook al is de positie nog niet uitgekristalliseerd.

Het didactisch concept is door de opleiding op een bovengemiddeld consistente wijze uitgewerkt en getuigt van een zeer bewuste onderwijskundige benadering, zowel op het gebied van de geformuleerde leerdoelen per cursus als in de horizontale en verticale samenhang die in het programma zichtbaar is.

Het docententeam laat een hechte groep zien, die optimaal samenwerkt om studenten niet alleen het diploma te laten behalen, maar om volgroeiende, startbekwame professionals het werkveld te laten betreden. Dit wordt zeer gewaardeerd door de studentenpopulatie. Het team vormt een actieve leergemeenschap, zowel op pedagogisch terrein als in didactiek.

Het voorbereidend feedbackmodel vraagt veel van de docenten, maar die maken zichzelf vooral zorgen over de studenten die hier (nog) niet mee om kunnen gaan. Dit tekent de betrokkenheid van het docententeam.

De samenstelling van het docententeam is enigszins eenzijdig, meer diversiteit in culturele achtergrond en geslacht zou goed zijn volgens de auditoren.

De voorzieningen van de opleiding zijn uitstekend in orde. In fysieke zin is het feit dat studenten niet tot meer wensen dan parkeerplaatsen en stopcontacten kwamen een duidelijk teken dat de essentiële voorzieningen vanzelfsprekend zijn.

De informatievoorziening is in deze kleinschalige omgeving prima, studenten zijn uitstekend in staat de benodigde informatie op verschillende manieren te verkrijgen.

De begeleiding van studenten met of zonder moeilijkheden wordt hoog gewaardeerd en het auditpanel beoordeelt deze als zeer goed.

Concluderend kwalificeert het auditteam deze standaard op grond van de sterke verbinding met de beroepspraktijk, de heldere samenhang in het programma en de uitstekende begeleiding door betrokken docenten als 'goed'.

4.3. Toetsing

Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Toelichting NVAO: De beoordeling is valide, betrouwbaar en voldoende onafhankelijk. De eisen zijn helder voor de studenten. De kwaliteit van de tentaminering en examinering wordt voldoende gewaarborgd en voldoet aan de wettelijke deugdelijkheidsvereisten. De toetsen ondersteunen het eigen leerproces van de student.

Bevindingen

Het toetsstelsel van de opleiding draagt er zorg voor dat de toetscriteria, voortkomend uit de competentiebreakdown, goed inzichtelijk zijn voor studenten. Zij geven ook aan tevreden te zijn over de toetsing, zowel in studenten enquêtes als in de gesprekken met het auditteam. Gezamenlijk dekken de toetsen alle beoogde leerresultaten af en de toetsen die het auditteam bestudeerde zijn valide en betrouwbaar.

Het afstudeerprogramma bevat een aantal elementen waar de competenties op bachelorniveau worden afgetoetst. In de leerlijn Eigen Professionaliteit ligt dit in Intervisie en Personality Peda4 (eindcomponent studieloopbaancoaching), inhoudelijk zijn er nog cursussen Psychotrauma en de beroepsvisie Pedagoog van de toekomst. De belangrijkste onderdelen vormen de afstudeerstap en het afstudeeronderzoek, gezamenlijk 45 EC.

De instelling en daarin de opleiding streeft een hoge mate van transparantie na, alle stappen in het toetsproces zijn inzichtelijk voor student en docent, zowel inhoudelijk (toetsmatrijzen) als procesmatig.

De opleiding beschikt over een (pro-)actieve deeltoetscommissie die docenten zowel bij de les houdt als ondersteunt. De verbetermogelijkheden die de deeltoetscommissie ziet bevinden zich op een vertrouwenwekkend detailniveau.

De dealexamencommissie fungeert op academieniveau en de voorzitters van de deze dealexamencommissies vormen gezamenlijk de examencommissie van de HZ University of Applied Sciences. De voorzitter van de dealexamencommissie Educatie en Pedagogiek maakt de opleiding complimenten voor het inroosteren van collegiale checks bij het opstellen van tentamens en het reserveren van ruimte voor extra toetsen waar de examencommissie gelegenheid toe biedt.

De professionaliseringsslag op het gebied van toetsbekwaamheid (BKE en SKE) maakt dat toetskwaliteit bij de opleiding *top of mind* is. Dit is zichtbaar in de zowel individuele als gezamenlijke aandacht die het onderwijsteam aan het onderwerp besteedt. Afstemming en kalibratie vindt frequent plaats, zowel voor tussentijdse toetsing als voor het eindniveau. De kalibratie van eindwerk, zowel afstudeerstap als afstudeeronderzoek gebeurt in samenwerking met Hogeschool Odisee (Brussel), Driestar Educatief (Gouda), Hogeschool Rotterdam en de Haagse Hogeschool.

Op het afstudeerprofiel Jeugdzorgwerker worden in de afstudeerfase de competenties apart beoordeeld door de stagebegeleiders en stage coördinator. Met de aantekening op het bachelordiploma kan de student zich registreren in het Kwaliteitsregister Jeugd.

Weging en Oordeel

Het systeem van toetsing is meer dan adequaat, ontstijgt het basisniveau duidelijk. Het panel is onder de indruk van de borgingsystematieken, zo heeft de deeltoetscommissie een vijfjarenplanning gemaakt om elke onderwijseenheid aan een diepgaande analyse te onderwerpen.

Daarnaast houdt de commissie ook de vinger aan de pols in de dagelijkse tentaminering en hanteert zij een rooster van aftreden, zodat de expertise geborgd blijft en tegelijk ook door de wisseling de diepgaande toetsexpertise in het docenten team verbreid wordt. Het toetssysteem kenmerkt zich in de ogen van het auditteam als gedegen en structureel en getuigt daarmee van een heldere kwaliteitscultuur op het gebied van toetsing.

Ook de kwaliteit van de toetsen die zijn bestudeerd door de auditoren is dik in orde en de panelleden waren tevreden over de kwaliteit van de feedback die op gemaakt werk was terug te vinden. Wellicht is dit ook typerend voor de eerder beschreven kleinschaligheid van de opleiding, maar het is mooi om te zien hoe toetsing veel verder gaat dan het afvinken van behaalde leerdoelen, maar een cruciale bijdrage levert aan het leerproces van de student.

Het auditteam kwalificeert deze standaard als 'goed'.

4.4. Gerealiseerde leerresultaten

Standaard 4: De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Toelichting NVAO: Het realiseren van de beoogde leerresultaten blijkt uit de uitkomsten van toetsen, de eindwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren.

Bevindingen

Het auditteam bestudeerde van vijftien studenten het afstudeeronderzoek en van zes studenten alle onderdelen van het afstudeerdossier.

In alle gevallen kon het auditteam de beoordeling van de opleiding billijken en onderschrijven, de opleiding heeft een helder beeld bij de cesuur en voorziet studenten van constructieve feedback. De onderzoeksambitie vanuit de beoogde leerresultaten is duidelijk behaald.

Het gebruik van internationale literatuur was niet in alle gevallen uitputtend.

De auditoren zijn enthousiast over de praktijkgerichtheid van de afstudeeronderzoeken en zien hoe deze in een flink aantal gevallen kunnen bijdragen aan de ontwikkeling van de beroepspraktijk in de context van de stageverlenende organisatie.

Zowel alumni als werkveldvertegenwoordigers zijn nauw betrokken bij de opleiding en enthousiast over de kwaliteit die de opleiding voortbrengt. De verzadiging van de arbeidsmarkt voor hbo-pedagogen waar de opleiding beducht voor is, wordt door het werkveld nog niet gezien.

Weging en Oordeel

Voor wat betreft de gerealiseerde leerresultaten hebben de auditoren geen enkele twijfel over de hbo-waardigheid van de eindwerken en kunnen in alle van de vijftien bestudeerde werken de argumentatie van de beoordelaars en de becijfering navolgen en onderschrijven.

De frequente en inhoudsvolle communicatie met het afnemend werkveld en de alumni van de opleiding laten zien dat de afgestudeerde Zeeuwse pedagogen makkelijk en op niveau landen in het beroepenveld.

Gezien de kwaliteit van het werk en de brede tevredenheid van werkveld en alumni over de manier waarop de opleiding studenten voorbereidt op de vereisten van dit beroepenveld, beoordeelt het auditteam de standaard als ronduit 'goed'.

5. ALGEMEEN EINDOORDEEL

Met de kwalificatie 'goed' op alle vier standaarden luidt het algemeen eindoordeel van de opleiding logischerwijs 'goed'. Het auditteam waardeert hiermee een kleinschalige opleiding in een regionale context en de gedurfde, zelfbewuste keuze om pedagogiek naast de bachelor Social Work haar meerwaarde aan te laten tonen.

Het auditteam adviseert de NVAO de opleiding Pedagogiek van de HZ University of Applied Sciences voor een periode van zes jaar te accrediteren.

6. AANBEVELINGEN

De auditoren adviseren de opleiding het gebruik van internationale wetenschappelijke literatuur nog nadrukkelijker aan studenten 'op te dringen'. De praktijkgerichtheid krijgt hiermee een nog sterker internationaal en innovatief karakter.

De samenstelling van de opleidingscommissie is afwijkend. Het auditteam adviseert om de rol van werkveld- en alumnivertegenwoordiging in dit gremium helder te omschrijven ten opzichte van de docenten- en studentengeleding.

Het auditpanel snapt de tevredenheid over het hooggewaardeerde docententeam, maar adviseert wel om de samenstelling diverser te maken door te investeren in het aantrekken van onder andere meer mannelijke docenten.

BIJLAGE I**Scoretabel**

Scoretabel paneloordelen Hogeschool HZ University of applied sciences hbo-bachelor Pedagogiek voltijd	
Standaard	Oordeel
Standaard 1. De beoogde leerresultaten	G
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	G
Standaard 3. Toetsing	G
Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten	G
Algemeen eindoordeel	G

BIJLAGE II Programma, werkwijze en beslisregels

Auditprogramma Beperkte Opleidingsbeoordeling t.b.v. hbo-bacheloropleiding Pedagogiek – hogeschool HZ University of Applied Sciences – 30 januari 2018

Programma - 30 januari 2018 locatiebezoek

Tijdstip	Onderwerp	Deelnemers
8.00-8.15	Ontvangst	
8.15-8.45	Kennismaking en dialoog met docenten	Maartje Timmers (docent, stageco, secr. OC) Marieta Rosendaal (docent) Tessa Wisse (docent) Hanneke Verkleij (docent) Paulien Honkoop (docent) Francis Jongerius (docent) Petra de Bil (docent) Claudia Kooiman (docent) Kristel Boonstra (docent)
8.45-9.30	Dialoog met management	Henk Zielstra (managing director) Joyce van der Putten (Dean) Jeanine Enter (Opleidingscoördinator)
9.30-9.45	Intern overleg	
9.45-10.10	Tour de pedagogiek, etappe 1 Cursus systeemgericht werken	Karin Boele (docent) Arthur Roest (student) Marjell Speelman (student) Manuela Haaij (student) Vivian Cousin (student)
10.15-10.40	Tour de pedagogiek, etappe 2 Cursus creatief handelen	Claudia Kooiman (docent) Jan Dooms (student) Iris Bruyssen (student) Julia Moerdijk (student) Judith Janse (student)
10.45-11.10	Tour de pedagogiek, etappe 3 Cursus Preventief handelen	Hanneke Verkleij (docent) Gianinni van Sommeren (student) Chanel Ebhulu (student) Daphne Francke (student)
11.15-11.40	Tour de pedagogiek, etappe 4 Cursus Psychotrauma	Kristel Boonstra (docent) Barbara Been (student) Iris van Dis (student) Myrna de Reu (student)
11.45-12.10	Alumni	Erwin Mastenbroek (alumnus, vz. OC) Carolien de Rijcke (alumnus, OC) Azra Hanic (alumnus) Kim Otte (alumnus) Maartje Timmers (docent, stage, secr. OC)
12.10-12.40	Dialoog met studenten en alumni	alle studenten verbonden aan de studentenraad, opleidingscommissie, het promotieteam en de alumni
12.45-13.30	Ontwikkelgesprek met lunch	Henk Zielstra (managing director) Joyce van der Putten (Dean) Jeanine Enter (Opleidingscoördinator)

13.30-14.30	Bestudering documentatie en toetsing, intern overleg	
14.30-15.15	Deelexamencommissie en deoltoetscommissie	Johan Rietjens (vz DTC) Francoise Luteijn (vz DEC) Francis Jongerius (lid DTC/DEX) Marieta Rosendaal (lid DTC) Kristel Boonstra (lid DTC)
15.15-15.30	Intern overleg	
15.30-16.15	Beroepenveld	Marije van Aalst Lise Albers Corrie den Engelsman Irene den Ouden Marleen de Voogd Marco Jacobse
16.15-16.30	Voorbereiding terugkoppeling	
16.30-16.45	Pending issues	
17.30	Terugkoppeling	

Werkwijze

Bij de beoordeling van de betreffende voltijd opleiding is uitgegaan van het door de NVAO vastgestelde "Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland" van september 2016. Daarin staan de standaarden vermeld waarop het panel zich bij de beperkte opleidingsbeoordeling van een opleiding moet richten en de criteria aan de hand waarvan het panel zijn oordeel over de opleiding moet bepalen.

Op basis van de door opleiding geleverde documentatie heeft het auditteam zich een beeld kunnen vormen van de primaire en secundaire processen van de voltijd variant.

De visitatie was gericht op een verificatie van de bevindingen uit de documentenanalyse en het verkrijgen van aanvullende informatie over de inhoud van het programma. Dit geschiedde door gesprekken met vertegenwoordigers van de opleiding, studenten en het werkveld, die waren te kenschetsen als 'gesprekken tussen vakgenoten'.

De verificatie door het auditteam geschiedde door verscheidene malen hetzelfde onderwerp met verschillende geledingen te bespreken en aan de hand van additionele documentatie en - daar waar het de huisvesting en de materiële voorzieningen betreft- ook door eigen waarneming.

Na overleg met de betreffende opleiding heeft het auditteam met in achtneming van de daartoe strekkende regels van de NVAO en op basis van zijn documentanalyse en de daaruit voortvloeiende specifieke aandachtspunten de keuze van de gesprekspartners vastgesteld.

Tijdens het locatiebezoek heeft het panel een zestal mini-colleges en presentaties bijgewoond als Tour de Pedagogiek. Hierin zijn ook de docenten en studenten bevraagd op hun ervaringen en inzichten.

Omdat de visitatiepanels voor de beoordeling van de verschillende opleidingen binnen de visitatiegroep HBO Pedagogiek I van elkaar verschillen, was volgens de NVAO afstemming tussen deze panels gewenst. De afstemming tussen de deelpanels heeft allereerst plaatsgevonden door de instructie die de panelleden krijgen met betrekking tot het beoordelingskader. Daaraan voorafgaand is de afstemming geborgd door de overlap in de bezetting tussen alle deelpanels. Daarnaast is de afstemming tussen de panels verzekerd door de inzet van getrainde voorzitters en door de ondersteuning van zo veel mogelijk dezelfde secretaris vanuit de verschillende evaluatiebureaus.

Het oordeel van het auditpanel vastgelegd in een conceptrapport werd aan de opleiding voorgelegd voor een toets op eventuele feitelijke onjuistheden.

Beslisregels

Volgens de NVAO-Beslisregels Accreditatie kan een onderwerp 'onvoldoende', 'voldoende', 'goed' of 'excellent' scoren. Hobéon heeft de beslisregels toegepast, zoals deze zijn opgesomd in het 'Beoordelingskaders accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland, September 2016'.

Wanneer er sprake is van verschillende varianten van een opleiding (bijvoorbeeld: voltijd, deeltijd en dual), dan moet uit de beoordeling blijken dat voor elke variant de kwaliteit is gewaarborgd op grond van de standaarden uit het betreffende beoordelingskader om te komen tot een positief eindoordeel over de opleiding.

Indien een opleiding onder één CROHO-registratie wordt aangeboden op meerdere locaties, kan de opleiding alleen voor accreditatie in aanmerking komen als uit de beoordeling blijkt dat elke locatie voldoet aan de in het betreffende kader genoemde kwaliteitsstandaarden.

Beperkte opleidingsbeoordeling

- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'goed' zijn indien ten minste alle standaarden minimaal voldoende zijn en twee standaarden als 'goed' worden beoordeeld, waaronder in elk geval standaard 4.

BIJLAGE III Lijst geraadpleegde documenten

- Zelfevaluatierapport opleiding
- Landelijk opleidingsprofiel Pedagogiek
- Landelijk uitstroomprofiel Jeugdzorgwerker
- Visiestuk Pedagogiek HZ
- Valideringsrapport DTC afstudeerwerk Pedagogiek
- Schematisch programmaoverzicht.
- Inhoudsbeschrijving (op hoofdlijnen) van de programmaonderdelen, met vermelding van
 - leerresultaten, leerdoelen, werkvormen, wijze van toetsen, literatuur (verplicht / aanbevolen), betrokken docenten en studiepunten.
- Onderwijs- en examenregeling – OER.
- Overzicht van het ingezette personeel
 - naam, functie, omvang aanstelling, graad en deskundigheid
- Overzichtslijst van *alle* eindwerken van de laatste twee jaar (of van portfolio's / werkstukken waaruit het door de student bereikte eindniveau kan worden afgeleid).
- Jaarverslag examencommissie en verslagen opleidingscommissie
- Toetsopgaven + beoordelingscriteria en normering (antwoordmodellen) en een representatieve selectie van gemaakte toetsen (presentaties, stageverslagen, assessments, portfolio's e.d.) en beoordelingen.
- Representatieve selectie van handboeken en overig studiemateriaal.

Het auditpanel heeft de volgende einddossiers bekeken¹:

Aantal	Studentnummer
1	64371
2	60969
3	66091
4	67309
5	49096
6	49851
7	65886
8	65092
9	65209
10	64371
11	64618
12	60858
13	63099
14	65928
15	66920

¹ Om redenen van privacy zijn hier uitsluitend de studentnummers weergegeven. Namen van de afgestudeerde studenten en de titels van de eindwerken zijn bekend bij de secretaris van het auditteam.

BIJLAGE IV Overzicht auditpanel

Naam visitatiegroep:	Pedagogiek 1
----------------------	--------------

Samenstelling en expertise van de panelleden die in bovengenoemd cluster zijn ingezet.

Naam (inclusief titulatuur)	Rol	Expertise						Deelname bij			
		Vakinhoud	Internationaal	Onderwijs en toetsing	Werkveld	visitatie-/ audit	Studentzaken	Driestar	NTI	SPO	Inholland
Dhr. drs. W.G. van Raaijen	Voorzitter		x			x			x		
Dhr. dr. F.H. de Beer	Lid	X	x	X		x		x	X	x	X
Mevr. drs. A.C.M. van Roy	Lid	X		X	X	X					
Mevr. L. van der Made	Studentlid						x				
Dhr. V. Bartelds MBA	Secretaris		x			x			X		

Korte functiebeschrijvingen (cv's) van de panelleden die deelnamen aan het auditpanel van de in dit beoordelingsrapport beschreven opleiding.

Naam (inclusief titulatuur)	Korte functiebeschrijvingen
Dhr. drs. W.G. van Raaijen	De heer Van Raaijen is partner bij Hobéon en treedt sinds 2004 veelvuldig op als lead-auditor van auditpanels in het kader van accreditaties in het hoger onderwijs.
Dhr. dr. F.H. de Beer	De heer De Beer is docent en onderzoeker binnen de faculteit Educatie van de HAN.
Mevr. drs. A.C.M. van Roy	Mevrouw Van Roy is docente binnen de opleiding (leraar) Pedagogiek van SPO en aangesteld als toetsdeskundige. Daarnaast is zij als consulent werkzaam in het werkveld.
Mevr. L. van der Made	Mevrouw Van der Made is derdejaarsstudent aan de opleiding Pedagogiek van Hogeschool Inholland en lid van de Opleidingscommissie van haar opleiding.

Dhr. V. Bartelds MBA	Gecertificeerd NVAO-secretaris
----------------------	--------------------------------

Op 11 oktober 2017 heeft de NVAO goedkeuring gegeven aan de samenstelling van het auditpanel t.b.v. de beoordeling van de opleiding Pedagogiek van HZ University of Applied Sciences, onder het nummer 005983.

De door alle panelleden ondertekende onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaringen zijn in het bezit van Hobéon. In deze verklaring verklaren de panelleden gedurende ten minste vijf jaar voorafgaand aan de audit geen zakelijke noch persoonlijke binding te hebben gehad met de betrokken instelling - anders dan die in het kader van de werkzaamheden als lid van het auditpanel van het evaluatiebureau -, die een onafhankelijke oordeelvorming ten positieve of ten negatieve zou kunnen beïnvloeden.

Strategische dienstverlener voor kennisintensieve organisaties

Lange Voorhout 14
2514 ED Den Haag

T (070) 30 66 800

F (070) 30 66 870

E info@hobeon.nl

I www.hobeon.nl